

EGYHÁZI HIRADÓ

A szegedi református egyház hivatalos lapja. református egyház-
társadalmi és belmissziói hetilap

ELŐFIZETÉS: HAVONKÉNT 600 K EGY SZ. 150 K
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
REF. LELKÉSZI HIVATAL, SZEGED.

Főszerkesztő: HARSANYI PÁL.
Felelős szerkesztő: BAKÓ LÁSZLÓ.

MEGJELENIK
HETENKINT SZOMBATO
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

TARTALOM: Vezércikk: *Antalffy L.* Van-e Isten? — Hírek. — Belsőld. — Családi kör.

Van-e Isten?

(Folytatás.)

A ki az irgalmas Isten élő hitével hal meg, annak bizonyosan sokkal könnyebb a haldios ágy, mint egy istentagadónak, feltéve, hogy nem terhelik megbocsáthatatlan bűnök lelkiismeretét. Ha árvaságban hagyta hátra övéit, vigasztalhatja magát avval, hogy van Atyjuk a mennyekben, ki gondot visel rájuk. Az övéitől való megválást megkönnyíti neki az a reménység, hogy egykor, egy más életben viszontlátja őket. A halál sötét-ségétől való borzadályt legyőzi az a bizonyosság, hogy Isten vele marad és elmondhatja a zsoltár-íróval (23 : 4): „Ha a halál árnyékában járnék is, — De nem félnék még ő sötét völgyén is, — Mert mindenütt Te jelen vagy én velem, — Vessződ és botod megvigasztal engem.“ Sőt egy igazi keresztyén vágyakozhat a halál után, mert ezáltal megszabadul e szegény földi élet minden szenvedésétől, fájalmától és küzdelmétől, és mert ránézve a halál: — kezdete egy örök boldog életnek, — mint ahogy Pál apostol is vágyódott a halál után.

Mennyivel szegényebb az istentagadó a haldios órában! Egy meggyőződéses és bátor atheista kiküzdheti talán, hogy elszántan és nyugodtan megy a halálba és minden félelmet elnyom magában a sötét sirtól, vagy legalább nem mutatja azt. De legjobb esetben is nyomorúságos marad a halála, annyi meg annyi hívő keresztyén halálával szemben, kik békességgel és örömmel tértek meg égi hazájukba. Az istentagadó halála mindig valami nyomasztó benyomást tesz; az istentagadó haldióra sohasem mondhatjuk azt: *Aki így hal meg, boldogan hal meg!*

Amde nem sokan vannak olyan istentagadók, akik valóban szilárdan meg vannak győződve Isten nem létezéséről. A legtöbbször mindig felébred az aggasztó kérdés: „Háttha mégis van Isten! Mi lesz akkor a sorsom? Megtagadtam, megvettem és káromoltam őt, parancsolatait megszegtem; ugyan nem fog-e büntetése utólrni?”

Természetes, ezek a kérdések, különösen a halál közeledtére ébrednek fel, akkor kinozzák az embereket. Ezért volt istentagadónak gyakran borzalmas végük. *Borzalmas lehetett a nagy istenkáromlónak, Voltaire-nak haldió.* Ápolónője úgy nyilatkozott később, hogy semmi pénzért sem ápolna még egyszer istenkáromlót a haldios ágyon s hogy Voltaire borzalmas szenvedését soha nem tudja felejteni.

Olyan világnézet, mint az atheismus, mely a mindnyájunkat elérő halálban teljesen cserben hagy, lehet-e helyesebb, igazabb világnézet, mint az Istenhit, mely vigaszt, erőt és győzelmet ad a halálban!

3. Az atheismus és az ember szenvedése. Végtelen sok szenvedés van a világon. Senki sincs megkímélve tőle. És a mi korunk nagyon is átértheti és átérezheti ezt. De soha nem is lesz másként. Vannak ugyan álmódók, kik azt képzelik, hogy más társadalmi, illetve gazdasági be rendezkedéssel eltűnne a nyomor és szegénység. De ezek csak álmodozások! Sőt, ha megvalósulnának is az efféle reménykedések — betegség, halál, csalódások, vizálykodások, aggodalmak még sem szűnnek meg soha. Mindig lesznek tehát vigasztalásra szoruló emberek. *Súlyos szenvedésben azonban csak az Istenbe vetett bizalom adhat vigaszt; az a bizonyosság hogy mennyei Atya vezeti életünket, kinek utjai gyakran végéremehetetlenek, de a szenvedésekkel is tüdősségünket munkálja.* Hivatásomnál fogva a háboru alatti, igen sok szenvedőt kellett vigasztalnom, sok megtört szívet megerősítenem és sokszor hallottam bucsuzóul a hála szavait, Egyedül a Mindenható és bölcs Isten, a gondviselés hite vigasztalta meg a csüggedőket. — „Tessék egy csomó rákbeteg asszonyt Goethével és Schillerrel megvigasztalni, szólt egyszer a híres orvos és természettudós: Du Bois Reymond. A legnagyobb költők sem tudnak

a súlyos szenvedésben vigaszt nyújtani; egyedül az Istenbe vetett bizodalom.

Lehet, hogy az atheismus világnézetével úgy, ahogy ki lehetne jönni a jó napokban. A súlyos szenvedésben azonban igazán kitűnik, milyen sivár és vigasztalan az atheismus. Ezért van az, hogy istentagadókat gyakran a szenvedések tüze visszatéríti az Istenben való hithez.

Az élő Istenhit azonban nemcsak azokat boldogíthatja kiknek külsőleg jól megy sorsuk, hanem azokat is, kiket súlyos szenvedés látogatott meg. Nem egy embert láttam már, a ki nap-nap mellett megújuló kinok között, gyógyíthatatlan betegségben sanyalódik és mégis megvan vigasztalódva. Szívbeli béke, mennyei boldogság sugárzik szemeiből. Mert tudjuk, hogy azoknak, akik az Istent szeretik, mindenek javukra szolgálnak. Isten követségének bizonyosságával és az örök élet reménységével vigasztalódva, nem panaszkodtak nem zúgolódtak, hanem hálát és magasztalást éreztek Isten iránt. *Ilyen szenvedők ágyához kellene vezetni az istentagadókat, ott jobban megismernék az Istenhit dicsőségét, mint hosszú értekezésekből és könyvekből.*

Sokat lehetne még a két világnézetnek, az istentagadónak és az istenhitnek gyümölcseiről beszélni. De legyen elég most ennyi. Ha helyes az az elv: „Gyümölcseiről ismeritek meg” *nem lehet kétséges, melyik világnézet mellett döntünk.* Az atheismus mely nem képes az embereket javítani, a balsorsban és halálban teljességgel felmondja a szolgálatot; nem felel meg az igazságnak, hanem alapjában véve rossz világnézet Igaza van a szentírásnak: „Csak a bolond szól így az ő szívében: Nincsen Isten.”

4. *Bebizonyította e a természettudomány, hogy nincs Isten?*

Egyik-másik hallgató azonban, lehet, gondolatban kifogást emel a mondottak ellen és így gondolkozik talán: Mindez igaz, és szép; nem lehet tagadni, hogy az Istenhit sokkal jobb világnézet az erkölcsben, a szenvedésben, a halálban: De mit ér mindez, *mikor az igazság és a tudomány mást mond?*

Korunkban ugyanis gyakran lehet hallani és olvasni, hogy a természettudomány bebizonyította, hogy nincsen Isten. Dehát az, hogy valamit állítanak, még nem jelenti, hogy az helyes is. És hogy valami nyomtatva van, még nem jelent megdönthetetlen igazságot. Hiszen a papír türelmes. Kérjük meg azokat, kik ilyen állítással hozakodnak elő: Ugyan bizonyítsák be a természettudományból, hogy nincs Isten! Ezt nem tudják megtenni; mindenféle menetetlenséggel fognak előállani: vagy tartalmatlan szólamokkal, vagy — így tesznek a legtöbben — a nagy természettudósokra hivatkoznak, mint akik Isten nem létezését bebizonyították. Meg vagyok győződve, hogy azok között az istentagadók között, kiket ismersz, nem találsz egyet se, aki csak valamennyire is helytálló bizonyítékot tudna szolgálni nézete mellett.

Tehát a nagy természettudósokra hivatkoznak! Ugyan mi az igazság e tekintetben?

Egy természettudós (Denner) nem sajnálta a fáradságot, hogy valamennyi jelentékeny természettudósnak a valláshoz való viszonyát megvizsgálja. Az eredmény meglepő. Kitént ugyanis, hogy a legnevezetesebb 262 természettudós közül 242 hisz Istenben, 20-an közönyösek vagy hitetlenek, de ezek közül is csak 5-ten voltak keresztyénellenes materialisták. Vagyis: *2% volt merev istentagadó, 6% többé-kevésbé közönyös. A tulnyomó többség, 92% az Istenben való hitet vallotta.*

Sokan talán csodálkozni fognak e tényen, mert hiszen a keresztyén ellenes beszédek és irások befolyása alatt épen az ellenkező eredményt várták volna, azt hívnék, hogy a természettudósok tulnyomó többsége tagadja Isten léteit. Ebből látható, mily kevésbé lehet bizni keresztyénellenes beszédekben és irásokban s gyakran mennyire elferdítik a tényeket.

Hogy a természettudósoknak a valláshoz való viszonyát megvilágítsuk, idézzük néhány nyilatkozatukat, és pedig épen olyan tudósoktól, kiknek felfedezései, állítólag a keresztyénség és az Istenben való hit tarthatatlanságát bebizonyították.

Kopernikus és Keppler megdöntötték a világról való azon régi nézetet, hogy a föld áll a világegyetem középpontjában s ez által, az atheisták szerint, halálos csapást mértek a keresztyénségre. *Ámde mindkettő megmaradt határozott keresztyénnek.* *Kopernikus* azt mondja: „Ugyan hol van az az ember, akit midőn az isteni bölcsesség igazgatása alatt álló dicső harmoniájú világegyetem felett elmélkedik, mindezeknek szemlélete a legfőbb lényre ne vezetné és azon mindenütt munkálkodó Világteremtő imádatára ne indítaná, ki az üdvnek és minden jónak legfőbb forrása?” *Keppler* a nagy lángelme, ki az égitestek pályafutásának törvényeit kikutatta, legfontosabb művét e szavakkal végzi: „Köszönöm Uram Teremtőm, hogy teremtéseden ezt a sok örömet, kezed munkáin ezt a sok gyönyörűséget ajándékozod nekem. A Te műveidnek dicsőségét mutogatom az embeereknek, amennyire véges szellemem a Te véghetlenségedet felfogni képes volt.”

Azt mondják, hogy az anyag megmaradásának törvénye lehetetlenné tette az élő Istenben való hitet. *Ámde Mayer Róbert, ki ezt a törvényt felfedezte,* hívő keresztyén volt és a természettudósok egyik gyűlésén azt mondta: „Őszintén, teljes szívből vallom, az igazi filozofia nem lehet más, mint a keresztyén vallásra előkészítő tudomány.”

Különös előszerelettel szoktak az atheisták *Darwinra* hivatkozni és azt állítják, *Darwin* tana, mely szerint a fajok lassu, természetes fejlődés útján keletkeztek, az Istenben való hitet feleslegessé tette. Mellesleg megjegyezve, a mai természettudomány egyre világosabban felismeri *Darwin* némely állításainak tarthatatlanságát. *Ámde Darwin sem tartozik az istentagadók közé; Isten-*

ben való hitéről ismétellen bizonytságot tett. A legnagyobb határozottsággal állítja Darwin, hogy „arra a kérdésre, vajon van-e a világegyetemnek teremtője és kormányzója, a legnagyobb szellemek mindig igenlő feleletet adtak“. Magáról pedig azt mondja: „Megérdemlem, hogy keresztyénnek (Istenben hívőnek) neveztessem“.

Eszerint nem a nagy természettudósok azok, akik így gondolkoznak s az újabb természettudomány eredményei feleslegessé tették az Istenben való hitet és akik magukkal és másokkal elhithetni akarják, hogy a világot meg lehet érteni Istenhit nélkül is. Ellenkezőleg 2-od, 3-ad és 10-ed rangú tudósok ezek, kikről élesen és találóan mondja a nagy kémikus Liebig: „Diletánsok véleményei azok, kik a természetkutatás birodalmának határain sétálgatva, csak a jogot veszik maguknak, hogy a tudatlan és könnyen hívő nagyközönségnek azt magyarázzák, hogy tulajdonképen hogyan állott elő a világ és az élet s milyen messzire haladt már az ember a legfőbb dolgok kikutatásában“.

Liebig maga azon meggyőződésben volt, hogy a természettel való foglalkozás az Istenben és a keresztyénség igazságában való hithez vezet az embert. Híres „Kémiai levelei“-ben azt írja pld.: „Abban van a természetismeret magas értéke és gyönyörűsége, hogy az igazi ker.-séget közvetíti“.

Mindebből az a tanulság, ne higyük és ne féljünk, midőn manapság oly gyakran halljuk és olvassuk azt: Nincsen Isten! Ne engedd Istenben való hitedet elrabolni! Inkább vagyondat! Ha pénzedet elvesztetted, nem vagy olyan szegény, mintha Istenedet elvesztenéd! Istent elvesztve, minden elveszne. De nekünk nem is kell félnünk az istentagadóktól, beszédeiktől és könyveiktől. Ha egész könyvtárakat összeírnának is, hogy bebizonyítsák: Nincsen Isten, nem segítene rajtok. „Aki a menyben lakozik, nevet rajtuk és az Ur csuffá teszi őket“, mint a zsoltáríró mondja. (Zsolt. 24.) Az Istenhit szilárdul, rendíthetetlenül áll! Az élet, a lelkiismeret, a természet, a világtörténelem hatalmas harmóniában zengi:

Van Isten!

Antalffy László.

(Vége.)

Butor nélküli szobát bérel- nek konyahasználattal

idős, nyugdíjas anvám részére,
ki magányos nővel közös há-
tartásba estleg össze is költözne.

Ajánlatot, közvetítést díjazok.

SZÉLL IMRE, Szent Háromság-ucca 26. szám.

Az Egyházi Híradó telefonszáma 11-61.

HIREK

Istentiszteletek sorrendje: *Szegeden*: F. hó 30-án délelőtt fél 9 órakor istentisztelet a kerületi börtönben, 11 órakor a gyermekmenhelyen (Teleki S. sl.), 10 órakor gyülekezeti istentisztelet (Jancsó Sándor theol. tanár, nagyenyedi lelkes), 11 órakor ifjusági istentisztelet (Durkó G.), d. u. 5 órakor hálaadás (Bakó L.)

Április 6-án d. e. istentiszteletet tart *Kisteleken* Teleki S. sl.

Vasárnap, f. hó 30-án a református leányok szokásos délutáni bibliaköri összejövetelén „Nők szerepe a gyülekezeti evangélizációi munkában“ címmel előadási fog tartani Durkó Gábor hitoktató-lelkész. — Délutáni istentiszteleteink és a bibliaóra a téli hónapok elmúltával a régi rendhez képest április 1-től kezdve az eddigi 5 órás kezdett helyett 6 órás kezdettel tartatnak meg. A bibliaóra tehát minden hétfőn délután 6—7 ig lesz, délutáni istentiszteletekre pedig a hét három napján, még pedig szerdán, szombaton és vasárnap d. u. 6 órakor jövünk össze.

Református sajtódélután lesz április 13-án. A sajtó és ennek keretében anyaszentegyházunk szempontjából éppen a református sajtó nagy fontosságát, feladatait egy értékes összejövetel keretében akarjuk megismertetni gyülekeztünk minden egyes tagjával. Az említett cél érdekében április 13-án (virágvasárnapján) délután fél 6 órai kezdettel a Tisza-zálló nagytermében u. n. református sajtó délutánt rendezünk. Az összejövetel programján több nagyértékű előadáson kívül művészeti számok is lesznek. A belépti díjat lehetőleg olyan csekély összegben fogjuk meghatározni, hogy lehetővé váljék minden szegedi református családnak összejövetelünkre eljönni. Mindezeket ez alkalommal előre való tájékoztás végett közöljük; legközelebbi számunkban a részletekkel is szolgálni fogunk.

A **spiritiszták** is tartanak Angliában vasárnapi iskolákat. Körülbelül 13.000 gyerek látogatja ezeket, melyeken a spiritiszták jó médiumokat keresnek maguk számára. Hogy mennyire ellensége a szellemidézők tábora a keresztyénségnek, bizonyítja tanításuk: „A Biblia tanítása — mondják, hogy az ember bűnbe esett és a Krisztusban való hit által szabadulhat csak meg a bűntől. A spiritizmus ezt az egész tanítást elveti“. Egy londoni vasárnapi iskolai tanító észrevette, hogy néhány tanítványa vasárnaponként iskola után rejtelmes gyűlésekre jár. — Egy vasárnap ő is elment. Egyik tanítványát pillantotta meg, mindjárt, aki neki ajtót nyitott. A spiritiszta tanító, aki a gyerekekkel foglalkozott, a „Lóius virághoz“ intézett himnuszt énekeltette velük. Aztán a gyerekek nagy kört formáltak egy, a mennyezetről lelógó nagy aranykigyó körül. Leborultak előtte kiáltozva: „Dicsőség neked Apolló!“ . . . Ime a babona, hogy foglalja el a helyét az emberek szívében a bálványimádással együtt.

BELFÖLD.

A szegedi Ref. Keresztyén Ifjúsági Egyesület f.é. márc. 22-iki konferenciája.

Impozáns keretek között, mintegy 150—200 tanuló diák részvételével (8 intézet növendékei) folyt le az első konferencia a Madách utcai m. kir. Áll. Fiu polg. Isk. tornacsarnokában.

Mint ahogy, bizonyára a virág várja a szép meleg napsütéses tavaszt, hogy megmutathassa szépségeit, pompázó színeit az ifju, felébredt világ tiszta egének, úgy várakozott az ifjúság március 22-ére, a konferencia napjára, mert minden munka minden igyekezet, készület főmozgatója a kibontakozni vágyó kezdésnek és akarásnak az érzése volt.

A szegedi középiskolás diákiuk, mikor átlépték ennek az évnak a küszöbét, megérezték azt, hogy csak tőlük, általuk, s rajtuk keresztül tud e vajdó világ egészségesen megszületni és csak rajtuk keresztül áramolhatik az *Erő* az alapjaiban megrokkant, egészségtelen közösségbe. Ennek a megérzésnek azután egymásután, szebbnél-szebb gyümölcssei lettek. Ime a gyümölcsök, az aranyalmák, erről ismerhetitek meg őket. A konferencia a következőleg folyt le:

A jól összeállított műsor első száma a „Magyar Hiszek egy...” közös elmondása volt. Második számunk nagytitisz.eleltü Durkó Gábor, az egyesület vezető lelkészének imája. Megható szavakkal kéri Isten áldását egy Feléje induló egyesület tagjaira és vezetőire. Ezután Komlóssy Áladár tan. képző int. IV. o. tan. tartott bibliaolvasást. Majd a LXXXIX. zsoltár elhangzása után Módis László vár. fg. VIII o. tan. egy élvezetes beszédet mondott „A kálvinizmus és a tudományok” címmel. A tételt négy kérdésre bontja s ezek mindegyikét hathatós érvekkel bizonyítja. Módis úgy a tárgy megválasztásában, mint a kidolgozásban a legheylesebben járt el. Utána nagyit. Durkó Gábor egyesületi vezető mondott beszédet az ifjúsághoz, melyben eseteli az egyesület hivatását és küzdelmeit, melyre hivatott és tetre buzdítja a fiukat. Szavainak befejezése után közöseu mondtuk el az Uri imát amelyet a XXIII. zsoltár követt. Utána közös megbeszélés végett az ifj. vezetők összegyűltek míg a többiek szépen hazafelé indultak. És ezzel a konferencia be is zárul. Reménnyel szívünkben s lelkesedéssel keblünkben nézzük ez Isten felé induló egyesület jövője elé, mert, a jövő teszi széppé az embert: a sejtett, áhitott jövő, amelyért dolgozni, szenvedni, áldozni kell.

Ugyancsak butornélküli szobát konyhasználattal keres egy háromtagu tisztviselő család. — Havi fél q buzát fizetne érte. —

Cim: a lelkési hivatalban.

Családi kör.

Akadályok és nehézségek.

Ötödik hét. II. *Semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságokban és könyörgésekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt. És az Istennek békessége, mely minden értelmet felülhalad meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Jézus Krisztusban. Továbbá atyámfiai amik csak igazak, amik csak tisztességesek, amik igazságosak, amik csak tiszták, amik csak kedvesek, amik jóhírűek; ha van valami erény és ha van valami dicséret: ezekről gondoskodjatok. — Fil. 4:6—8.*

Nem véletlen az a gondolatbeli kapcsolat, ami ezekben a versekben az erőteljes imádkozást és a helyes gondolkozást egymás mellé juttatja. Lehetetlen az embernek élvezettel elmerülnie rut, romlott, utálatos gondolatokban úgy, hogy azokból egyszerre előjőve, zavartalanul társalkodhassék Istennel. Az automobil emeltyűjét egy kézmozdulattal átválthatjuk „alacsonyról” „magasra”, de nem az emberi lelket. Az igazi imádság ára: gondolataink rendszeres önfegyelmzése. A madrasi Ifjúsági Keresztyén Egyesület nagy épületét hónapokon át nem lehetett megkezdzeni, miután már kiválasztották a helyét, elkészítették a terveit és előteremtették a költségeit, — azért, mert két viskó tulajdonosa ragaszkodott apró ingatlanához a nagy telek közepén. Mi a te lelkedben ez a viskó, mely feltartóztatja jellemednek és életed munkájának a megépülését, melyre Istennek készen állanak a tervei és eszközei?

Irgalmas Atyánk, aki igazgatod az emberek akaratát és érzelmeit, ébressz a Te szolgáltnak szívében szent vágyakat és törekvéseket, hogy minden szennyes képelet és bűnös gerjedelem száműzve legyen onnan. Tisztaságnak és kegyelemnek Lelke, tisztítsd meg szívének gondolatait és így ejtsd foglyul egész lényét a Krisztus törvényének. Ugy vezess és kormányozd értelmét, hogy mindig azokra gondolhasson, amelyek igazak tiszták és kedvesek. Semmiféle romlott gondolatot ne engedj uralomra jutni benne. Költözzél be Te, lelkének házába. Tisztítsd ki, ujítsd meg és szenteld meg azt magadnak, hogy szeressen Téged egész lelkéből és szolgáljon Néked minden erejével. Szabadítsd meg a csalfa gyönyörök káprázatától és lealjasító vágyak csábításától. Töltsd be tekintetét a jóságoknak örök szépségével, hogy a bűnt és vétket annak lássa ami valóban; az élet legmélyebb szegényének és romlásának. Őrizd meg külsőleg testben és belsőleg lelkében és hajtsd őt tiszteletteljes engedelmességre azok iránt a törvények iránt, melyeket mindkettő számdra rendeltél. Tartsd meg testét jó egészségben, hogy annál inkább ura lehessen gondolatai folyásának és visszaverhesse a szenvedély ostromait. Mindezeket kérjük Fiad, mi Megváltónk érdemeért. Amen. M'Comb S.

Felelős kiadó a szegedi ref. egyházközség nevében: Bakó László lelkész.